

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb

T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge dobivene tijekom javne rasprave o
Nacrtu odluke o izmjeni i dopuni Odluke o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja
kapitala**

30. lipnja 2023.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

UVOD

Hrvatska narodna banka objavila je na svojim internetskim stranicama 1. lipnja 2023. poziv na javnu raspravu vezanu uz Nacrt odluke o izmjeni i dopuni Odluke o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala (u nastavku teksta: Nacrt) kojom se stopa ovoga zaštitnog sloja podiže na 1,5%.

Komentari, prijedlozi i pitanja povezana s predloženim Nacrtom mogli su se dostavljati elektroničkom poštom na adresu mpmjere@hnb.hr zaključno do 28. lipnja 2023.

Tijekom te javne rasprave Hrvatska narodna banka primila je jedan komentar i prijedlog Hrvatske udruge banaka. Zaprimljeni komentar i prijedlog te očitovanje Hrvatske narodne banke nalaze se u nastavku dokumenta.

1.a. Komentari i prijedlozi u javnoj raspravi

Zaprimljen je prijedlog da se pri primjeni stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala zauzme individualan pristup, koji pritom ne bi mijenjao maksimalni iznos postotnog povećanja stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala definirane ovim Nacrtom odluke (0,5%), a koji bi u obzir uzeo neke od kriterija koji su navedeni u Obrazloženju:

- udio kreditiranja sektora nefinancijskih poduzeća
- stopa rasta kreditiranja sektora nefinancijskih poduzeća
- udio stambenoga kreditiranja
- stopa rasta stambenoga kreditiranja.

Nadalje, u komentaru se navodi da bi se navedenim pristupom osiguralo pravilno i pravedno opterećenje u bankovnom sustavu jer bi se dodatna stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala naložila kreditnim institucijama koje su i znatnije utjecale na kretanje, a samim time su izloženije navedenome cikličkomu sistemskom riziku.

1.b. Očitovanje

Prijedlog se ne prihvaća.

Protuciklički zaštitni sloj kapitala instrument je makrobonitetne politike koji je u harmoniziranoj europskoj regulativi definiran Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013., čije su odredbe na odgovarajući način prenesene u Zakon o kreditnim institucijama (NN, br. 159/2013., 19/2015, 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020., 146/2020. i 151/2022.; u nastavku teksta: Zakon), te je usklađen s globalnim regulatornim standardima o adekvatnosti bankovnog kapitala Bazelskog odbora za nadzor banaka iz prosinca 2010., koji uključuju pravila za održavanje protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala.

Osnovna svrha protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala jest jačati otpornost bankovnog sustava na materijalizaciju cikličkih sistemskih rizika. Neovisno o tome koliko pojedina kreditna institucija pridonosi akumulaciji cikličkih ranjivosti, materijalizacija sistemskih rizika ima potencijal narušiti stabilnost financijskog sustava u cjelini i pogađa sve kreditne institucije. Izgradnjom protucikličkoga zaštitnog sloja osigurava se da sve kreditne institucije pravodobno izdvoje dodatni kapital koji im tijekom silazne faze ciklusa ili u slučaju iznenadnog izbijanja krize može olakšati apsorpciju gubitaka i očuvanje kreditne aktivnosti.

U skladu s takvom ekonomskom motivacijom ovog instrumenta, stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala primjenjuje se uz jednaku stopu za sve izloženosti na području određene države za sve kreditne institucije.

Pritom svaka kreditna institucija održava specifičnu stopu protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala, ovisno o geografskoj rasprostranjenosti svojih izloženosti. U skladu s člankom 118. Zakona, kreditne institucije dužne su u obliku redovnog osnovnog kapitala održavati protuciklički zaštitni sloj kapitala, koji je jednak ukupnom iznosu izloženosti kreditnih

institucija izračunate u skladu s člankom 92. stavkom 3. Uredbe (EU) 575/2013, pomnoženom sa specifičnom stopom protucikličkoga zaštitnog sloja iz članka 126. Zakona. Specifična stopa protucikličkoga zaštitnog sloja za svaku se kreditnu instituciju sastoji od ponderiranog prosjeka stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala koje su određene i objavljene za područje Republike Hrvatske, drugih država članica i trećih zemalja u kojima kreditna institucija ima relevantne kreditne izloženosti ili koje se primjenjuju u skladu s člankom 125. Zakona.

Zaključno, primljeni se prijedlog ne može prihvatiti jer je u suprotnosti s: 1) definicijom protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala kao makrobonitetnog instrumenta široke primjene namijenjenog smanjenju cikličnosti u financijskom sustavu i zaštiti financijskog sustava od mogućih gubitaka povezanih s materijalizacijom cikličkih sistemskih rizika, i 2) s odredbama europske i hrvatske regulative, koja u skladu s obilježjima ovoga makrobonitetnog instrumenta ne predviđa propisivanje različitih stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za pojedine kreditne institucije za izloženosti na području iste države.